

Frederiksborg Amts Avis

Hans billeder bliver til ude i den natur han male

Frederikssund Kunstforening markerer maleren Niels Nielsens 70 års fødselsdag med udstilling i Langes Magasinbygning.

AF BIRGER KRISTENSEN
Foto: JØRGEN RUBÆK

Det var på sin 14-års
fødselsdag, kunstmale-

ren Niels Nielsen fik sin første malerkasse. Da han var fyldt 16 år, debuterede han på Kunstneres Efterårsudstilling i København. Debutbilledet var et motiv fra Ådalen i Frederikssund. Far-

verne var lagt tykt med raske penselstrøg. Nu er billedet på udstilling igen - den udstilling som Frederikssund Kunstforening i formiddag åbner i Langes Magasinbygning i Frederikssund

for at hædre bysbarnet, der fylder 70 år på tirsdag.

kunne sige sit job op på sagførerkontoret og blive hjemme og passe mig, enten på Marbækvej i Frederikssund eller på Skagen, hvor vi også havde fået lov til at være, fortæller Niels Nielsen.

Maler på stedet

Det er den danske natur, der er Niels Nielsens arbejdsområde. Fjordlandskaberne omkring Roskilde Fjord og havet og klipperne ved Skagen er hans foretrukne motiver. Han har malet i Norge og Sverige og på et par rejser til Paris og Amsterdam, og også haft tegneblokken med sig.

Men udlandet har aldrig sat ham ret meget - end ikke tanken om at bryde op fra Frederikssund har strejft ham.

- Ligegyldigt om det er vinter eller sommer, tager jeg ud i naturen med mine malergrej. Stiller mig op og maler hvad jeg ser. I de første år var det især lige uden for Frederikssund, jeg fandt mine motiver, men nu på den anden side. Når man får stof til mine billeder. I seneste år har jeg vinter, forår, sommer og efterår, stået og malet på et og samme sted ved Gershøj, hvor jeg har fundet mit ideallandskab: marker i forgrunden, fjord imellem, og kyster på den anden side. Når man bare drejer sig, er det de samme ingredienser, men et nyt motiv. Årstiderne med sine skiftende farver og vejret med sine skiftende belysninger gør, at intet billede bliver en gentagelse.

Når jeg er i Skagen, er det havet og landskabet ved Kandestederne med Råbjerg Mile, jeg maler. Også her maler jeg på stedet, selv om det, når det stormer, betyder, at jeg må lægge lærredet på stranden og nøjes på knæ for at male. Når det regner, eller vejret er for barskt, går jeg ned på havnen og henter en friskfanget fisk, som jeg maler i en opstilling, f.eks. med en brændevinsflaske, fortæller Niels Nielsen.

Der buldres ikke

Som Frederikssund Kunstforening har for vane, når de inviterer en af »sine egne« til at udstille, er der, i forbindelse med Niels Nielsen-udstillingen i Magasinbygningen, udarbejdet et smukt katalog, som også giver prøver på Niels Nielsens talent som tegner. I katalogen skriver museumsinspektør

I Frederikssund kendes Niels Nielsen som »Niels Billedhugger«. Barndomshjemmet lå på hjørnet af Skolegade og Jernbanegade, hvor hans far, kunstmaleren Emanuel Nielsen, havde sit stenhuggerværksted. Selv om faderen havde lært at tegne og male på Kunstakademiet i København, var det stenhuggerfaget, der gav familien til dagen og vejen. Kunsten var kun noget, der blev dyrket, når tiden var til det. Men Emanuel Nielsen var kunstner. Både Niels og hans to yngre brødre lærte fra barnsben at tegne og male. Da Niels fyldte 14, skulle han altså have sin egen malerkasse, også selv om Emanuel Nielsen måtte tømme knægtens sparekassebog for at få råd til gaven.

Malerkassen blev brugt flittigt. Alt imens Niels Nielsen, ligesom hans yngre bror senere gjorde det, lærte stenhuggerfaget på faderens værksted, tegnede og malede han - med sin far som læremester - på livet løs.

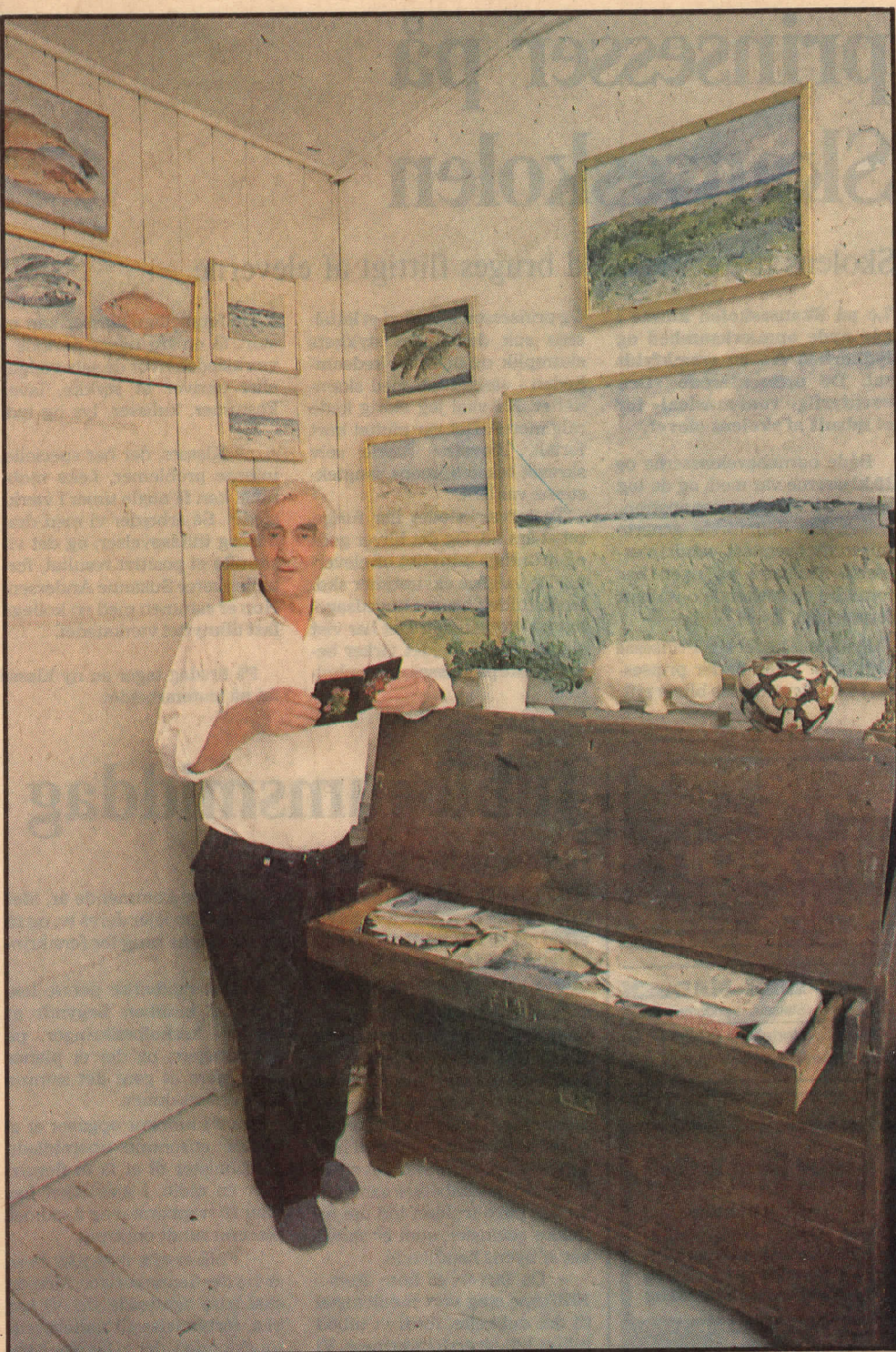
Et adelsmærke

Men selv om den tidlige debut på Kunstneres Efterårsudstilling viste, at knægten havde talent, blev det ikke til nogen uddannelse på Kunstakademiet.

Emanuel Nielsen vidste kun alt for godt, hvor svært det var, at slå sig igennem som kunstner.

Niels Nielsen arbejdede på stenhuggerværkstedet længe nok til, at lillefingeren på hans venstre hånd blev tyk af at støtte mejslen. Det er den stadig, og det er Niels Nielsen stolt af. For om en sådan lillefinger har forfatteren Johannes V. Jensen sagt, at den er stenhuggerens adelsmærke.

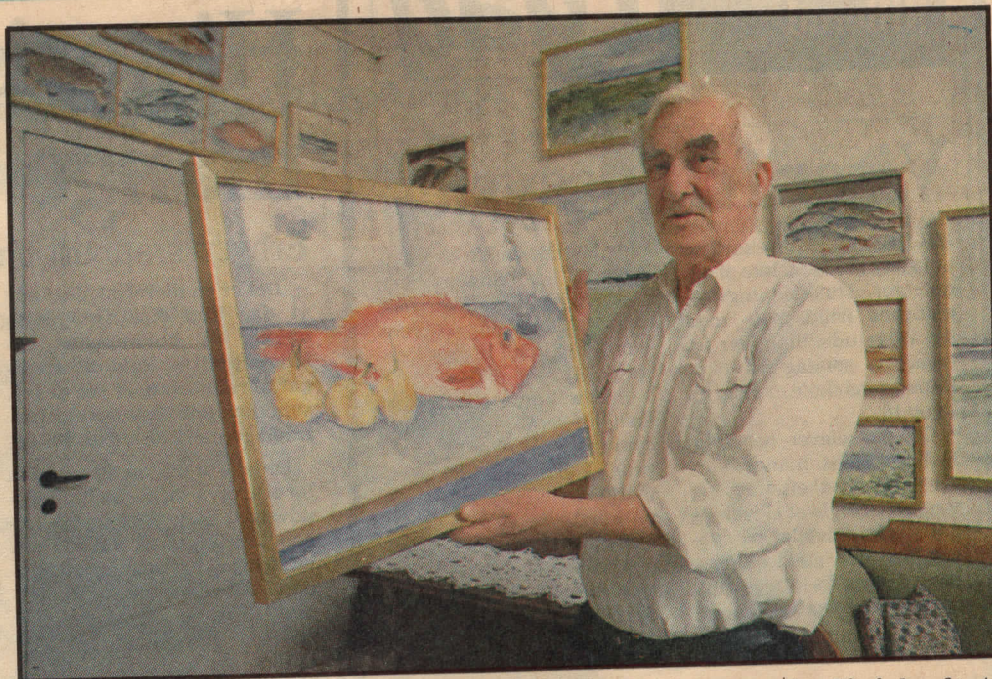
- Selv om jeg befandt mig godt med håndværket, havde jeg ikke ønske om at overtage stenhuggerværkstedet, da far lagde op. Jeg var blevet gift. Min hustru havde et godt job på et sagførerkontor i København. Vi havde bygget hus for enden af Marbækvej, der dengang lå så langt ude »på landet«, at vi ikke så kragerne vende. Takket være min hustrus indtægt kunne jeg koncentrere mig om at tegne og male. I midten af 1960'erne var det gået så godt, at min hustru

Niels Nielsen fører ikke scrap-bog. I stedet kan han dykke ned i skuffer med righoldigt indhold af udskudt om hans lange kunstner-liv omkring Roskilde Fjord og på Skagen.

er til an maler

lsens 70 års fødselsdag

Kun i sjældne tilfælde kan vejret tvinge Niels Nielsen indendøre, når han maler. Så går han først på havnen og henter en friskfanget fisk, som derefter males for eksempel sammen med en brændevinsflaske.

At der ruller kunstnerblod i Niels Nielsens årer dokumenteres med denne buste, som faderen Emanuel Jensen skabte, da Niels Nielsen var tre måneder. Den er med på udstillingen sammen med et selvportræt fra de unge år, som Birgit Bielefeldt fra kunstforeningens bestyrelse fredag hængte op i Langes Magasin

edre bysbarnet,
er 70 år på tirs-

Frederikssund kendes Niels
»Niels Billedhug-
domshjemmet lå på
kollegade og Jernba-
ns hans far, kunstmaler
Emanuel Nielsen, havde
gjort værksted. Selv
havde lært at tegne
Kunstakademiet i
var det stenhugger-
familien til dagen
kunsten var kun no-
v dyrket, når tiden
Men Emanuel Niel-
sen. Både Niels og
s yngre bror lærte
tegne og male. Da
14, skulle han altså
en malerkasse, også
Emanuel Nielsen måtte
tegnens sparekasse-
råd til gaven.
den blev brugt flit-
ens Niels Nielsen,
s yngre bror senere
lærte stenhuggerfa-
rens værksted, teg-
lede han - med sin
semester - på livet løs.

mærke

n den tidlige debut
nes Efterårsudstil-
at knægten havde
det ikke til nogen
på Kunstakade-

Nielsen vidste kun
hvad svært det var,
ennem som kunst-

Nielsen arbejdede på
værkstedet længe
lillefingeren på hans
ad blev tyk af at
en. Det er den sta-
Niels Nielsen stolt
en sådan lillefinger
en Johannes V. Jen-
den er stenhugge-
erke.

n jeg befandt mig
håndværket, havde
ke om at overtage
værkstedet, da far
var blevet gift. Min
e et godt job på et
for i København. Vi
et hus for enden af
der dengang lå så
å landet», at vi ikke
vende. Takket være
indtægt kunne jeg
mig om at tegne og
en af 1960'erne var
jodt, at min hustru

kunne sige sit job op på sagfø-
rerkontoret og blive hjemme og
passe mig, enten på Marbækvej
i Frederikssund eller på Ska-
gen, hvor vi også havde fået et
sted at være, fortæller Niels
Nielsen.

Maler på stedet

Det er den danske natur, der er
Niels Nielsens arbejdsmark.
Fjordlandskaberne omkring
Roskilde Fjord og havet og klit-
terne ved Skagen er hans fore-
trukne motiver. Han har malet i
Norge og Sverige og på et par
rejser til Paris og Amsterdam
også haft tegneblokken med.

Men udlandet har aldrig sagt
ham ret meget - end ikke tanken
om at bryde op fra Frederiks-
sund har strejft ham.

- Ligegyldigt om det er vin-
ter eller sommer, tager jeg ud i
naturen med mine malergrej.
Stiller mig op og maler hvad jeg
ser. I de første år var det især
lige uden for Frederikssund, jeg
fandt mine motiver, men nu er
det fortrinsvis i Horns Herred
jeg får stof til mine billeder. De
seneste år har jeg vinter, forår,
sommer og efterår, stået og ma-
let på et og samme sted ved
Gershøj, hvor jeg har fundet mit
ideallandskab: marker i for-
grunden, fjord imellem, og kyst
på den anden side. Når man
bare drejer sig, er det de samme
ingredienser, men et nyt motiv.
Årstiderne med sine skiftende
farver og vejret med sine skif-
tende belysninger gør, at intet
billede bliver en gentagelse.

Når jeg er i Skagen, er det
havet og landskabet ved Kan-
destederne med Råbjerg Mile,
jeg maler. Også her maler jeg på
stedet, selv om det, når det
stormer, betyder, at jeg må læg-
ge lærredet på stranden og ned
på knæ for at male. Når det
regner, eller vejret er for barskt,
går jeg ned på havnen og henter
en friskfanget fisk, som jeg ma-
ler i en opstilling, f.eks. med en
brændevinsflaske, fortæller
Niels Nielsen.

Der buldres ikke

Som Frederikssund Kunstfor-
ening har for vane, når den
inviterer en af »sine egne« til at
udstille, er der, i forbindelse
med Niels Nielsen-udstillingen
i Magasinbygningen, udarbej-
det et smukt katalog, som også
giver prøver på Niels Nielsens
talent som tegner. I kataloget
skriver museumsinspektøren

for Skagen Museum, Knud
Voss:

- Sommer og vinter står ma-
leren Niels Nielsen ude i det fri
for at male eller tegne naturen,
som den melder sig for hans
blik i landskab og marine. Det
er nu om stunder ikke mange
danske kunstnere, der konfron-
terer sig således direkte med
motivet, og mange er det heller
ikke, som udtrykker sig i natu-
ralismens klart fattelige og let
forståelige billedsprog. Men
Niels Nielsen gør det og er med
rette værdsat for sit enkle og
lyriske udtryk. I alt, hvad han
gør, har han et sikkert instinkt
for den dæmpede og blide ka-
rakter over et landskab eller en
marine i solskin eller gråvej.

Her buldres ikke; fortrolighed
med naturens tone, når lyden af
en kutter passerer forbi, eller
når markens modne korn vifter
i vinden en sommerdag, - da
bliver hans billeder til.

Ikke abstrakt

Niels Nielsens kunst - små teg-
ninger, litografier og malerier -
er kendt over hele Norden og på
hans »fødselsdagsudstilling« vil
man se, at han gennem alle sine
aktive år som kunstmaler, har
været trofast over for sin glæde
ved naturen.

-Jeg har een gang malet et
abstrakt billed og fik det også
antaget på Kunsternes Efterårs-
udstilling. Men det er kun ble-

vet til det ene, og det er væk nu.
Jeg har ikke som andre haft
mine »perioder«. Jeg maler det,
jeg kan lide at male, og på den
måde jeg kan lide at gøre det. I
arbejdet med litografierne får

jeg den afveksling, jeg har be-
hov for, og også kontakt med
håndværkere, som siger mig
mere end kunstnere, siger Niels
Nielsen, som stadig har gang i
sine blyanter, farver og pensler.

Niels Nielsen var tæt knyttet
til sin hustru, der døde i 1981 og
havde menneskeligt og arbejds-
mæssigt en dårlig periode, efter
at han mistede hende. Men den
er passé nu. I sit samvær med
Kirsten Bronée har han fået
familie i sit hjem, og det stortri-
ves han med.

I 1933 - som 16-årig - debutere-
de Niels Nielsen med dette
maleri på Kunsternes Efter-
årsudstilling i København.
Motivet er fra Ådalen i Frede-
rikssund, som var barndom-
mens legeplads. Billedets far-

ver er mørkere end dem, der
senere blev Niels Nielsens. De
er også lagt tykkere og med
hurtigere penselsstrøg. De-
but-billedet er med på udstil-
lingen i Langes Magasinbyg-
ning. Det er Niels Nielsen selv,

der har stået for ophængnin-
gen af såvel tegninger og lito-
grafier som malerier. Han har
også selv valgt dem ud. Ingen
af dem er til salg og mange af
dem forevrigt i privateje.